

Enheten för naturvård



Slåsta SE0110313

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)



Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18651-2017

Namn	Slåsta	Areal	14 ha
Natura 2000-kod	SE0110313		
Kommun	Sigtuna		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
6270	*Silikatgräsmarker	6,5	46

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitat eller fågeldirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Slåsta

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljön nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade livsmiljön.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18651-2017

Områdets prioriterade livsmiljö är silikatgräsmarken. I jordbruksbygden norr om Märsta finns ett tiotal hagmarker i klasserna 1-3 i Ängs- och hagmarksinventeringen från 1980-talet. Slåsta var en av de större och en som vid utpekandet 2001 var väl hävdad. Trots närheten till Märsta finns ännu djurhållning på många gårdar och flera hagmarker i bygden har restaurerats sedan millennieskiftet. Bygder med gott om djurhållning och fina hagmarker finns också 10-15 km österut och ca 10 km norrut i Uppsala län. Viktigt för de magra gräsmarkernas naturvärden i området är också Arlanda flygplats, som närmst ca 2 km från Slåsta. Delar av de stora, skötta gräs- och hedmarkerna runt landningsbanorna har mycket höga naturvärden i bl a florán och vildbifaunan.

Prioritering av skötselåtgärder framgår av tabell 3.

Bevarandemål för Slåsta***Silikatgräsmarker (6270)**

- Arealen silikatgräsmark ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdad av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Grässvålen ska i huvudsak vara solexponerad med spridda buskar och träd.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel kattfot, brudbröd, jungfrulin och darrgräs, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Strax 1 km nordost Märsta, på gården Slåsta, ligger en stor stenbunden hagmark med rik, hävdgynnad flora. Odlingslandskapet är här av ålderdomlig karaktär och avtryck av människans verksamhet finns på flera platser. Området är mycket rikt på fornlämningar, bland annat järnåldersgravfält, vilket vittnar om att bebyggelsen har förhistoriskt ursprung. Största delen är öppen hagmark med en del grupper av stora vidkroniga björkar och andra lövträd (se nedan).

I detta landskap finns ett Natura 2000-område som utgörs av en botaniskt intressant betesmark. Delar av området utgörs av gammal åkermark medan huvuddelen är naturlig fodermark. Det finns en mängd olika kulturspår i hagen bland annat rester av en trähägnad, stensträngar, stenrösen, åkerhak, fossil åker, husgrunder, etc. Fuktiga stråk går igenom den öppna marken på några ställen.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18651-2017

Trädskiktet utgörs av björk, gran, tall, asp, sälg, rönn och oxel. I mitten av fållan finns ett barrskogspräglad parti. De trädslag som är äldst i området är björk, rönn och oxel. Delar av trädskiktet utgörs av igenväxning, se bevarandeåtgärder nedan. Buskskiktet domineras av enbuskar, måbär, nypon, slån och krypvidebuskar. I östra delen av fållan finns en del större myrstackar. Inom området uppträder gröngöling regelbundet.

Hagen ligger inom ett område som är av riksintresse för kulturminnesvården. Området störs till viss del av buller från E 4:an.

Beskrivning av livsmiljöer

*Silikatgräsmarker (6270)

Hagen betas av nötkreatur. Här finns ett delvis ålderdomligt trädskikt som utgörs av björk, rönn och oxel. Enligt inventering 2016 är hagen tämligen välbetad men ändå med låg täthet av hävdgynnade arter såsom som svartkämpar, knägräs, brudbröd, ängsskallra, pillerstarr, bockrot, darrgräs, liten blåklocka, stor blåklocka och ängsvädd. Endast gökärt, ängsviol och vårbrodd förekommer mer frekvent. En tjock grässvål bidrar till att hålla tillbaka florans. Ohävdarter förekommer ställvis, särskilt tuvtåtel. Korskovall är tidigare iakttagen i betesmarken, liksom finnögkontröst.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

*Silikatgräsmarker (6270)

- Upphörande hävd eller minskad hävd på grund av färre antal betesdjur.
- Igenväxning av träd och buskar.
- Markexploatering. Gräsmarken kan förstöras genom utfyllnad, väg- och eldragningar.
- Stödutfodring och vinterbete, också med eutrofiering som följd.
- Uppläggande av jordmassor.
- Gödsling, förutom från djur som betar i objektet, stödutfodring (dock tillåtet under några dagar i samband med betessläpp och installning), kalkning, dikning eller insådd av för livsmiljön främmande arter.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18651-2017**Bevarandeåtgärder med tidsplan****Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Behov av ytterligare reglering

Avtal eller miljöersättning behövs för att säkra de hävdberoende livsmiljöer som idag inte hävdas. Alternativt kan formellt skydd i någon form behöva utredas vidare.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Slåsta. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Silikatgräsmarker (6270)	<i>Bete och/eller slåtter, helst bete.</i> <i>Det finns bestånd av asp och tall som är av igenväxningskaraktär som behöver tas bort. Nypon behöver också röjas löpande.</i>	Årligen. Vid behov.

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Silikatgräsmarker (6270)	Ej gynnsamt.

Inventeringar i området och andra referenser

Länsstyrelsen i Stockholms län. Ängs- och hagmarksinventeringen i Stockholms län. Rapport nr 18. 1987-1991.

Länsstyrelsen i Stockholms län, Kulturmiljöenheten. 1995. Kulturmiljövärden i NVP. Arbetsmaterial.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18651-2017

Karta

